

Nr 114.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till förordning om ändrad lydelse av § 5 i förordningen den 14 juni 1917 angående uppbörd av avgifter för försäkringar i riksförsäkringsanstalten jämlikt lagen om försäkring för olycksfall i arbete; given Stockholms slott den 13 februari 1920.

Under åberopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över civilärenden för denna dag vill Kungl. Maj:t härmed föreslå riksdagen att antaga härvid fogade förslag till förordning om ändrad lydelse av § 5 i förordningen den 14 juni 1917 angående uppbörd av avgifter för försäkringar i riksförsäkringsanstalten jämlikt lagen om försäkring för olycksfall i arbete.

De till ärendet hörande handlingar skola tillhandahållas riksdagens vederbörande utskott.

GUSTAF.

F. Holmquist.

Förslag

till

Förordning

om ändrad lydelse av § 5 i förordningen den 14 juni 1917 angående
uppbörd av avgifter för försäkringar i riksförsäkringsanstalten
jämlikt lagen om försäkring för olycksfall i arbete.

Härigenom förordnas, att § 5 i förordningen den 14 juni 1917
angående uppbörd av avgifter för försäkringar i riksförsäkringsanstalten
jämlikt lagen om försäkring för olycksfall i arbete skall erhålla följande
ändrade lydelse:

Skall försäkringsavgift uppbäras i den i § 4 stadgade ordning och
uppgår densamma till 1,000 kronor eller mera, må riksförsäkringsanstalten
på ansökan av den avgiftspliktige medgiva, att avgiften erlägges med
hälften under första och återstoden under andra uppbörden.

Denna förordning träder i kraft den 1 januari 1921.

*Utdrag av protokollet över civilärenden, hållet inför Hans
Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den 13
februari 1920.*

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern EDÉN,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena HELLNER,
Statsråden PETRÉN,
NILSON,
LÖFGREN,
friherre PALMSTIERNA,
UNDÉN,
THORSSON,
HOLMQUIST,
OLSSON.

Föredragande departementschefen, statsrådet Holmquist anförde:

I 19 § av lagen om försäkring för olycksfall i arbete den 17 juni 1916 stadgas bland annat, att angående tid och sätt för erläggande av avgifter för försäkringar i riksförsäkringsanstalten bestämmes av Konung och riksdag. Med anledning härav förelade Kungl. Maj:t riksdagen genom proposition den 16 april 1917 (nr 328) förslag till förordning angående uppbörd av avgifter för försäkringar i riksförsäkringsanstalten jämlikt lagen om försäkring för olycksfall i arbete. Detta förslag blev ock av riksdagen antaget. Förordningen utfärdades den 14 juni 1917 (sv. förf.-saml. nr 413).

Enligt denna förordning skola avgifter för försäkringar i riksförsäkringsanstalten med vissa undantag uppbäras i samband med den

allmänna kronouppbörd. Omfattar försäkringen arbetare i rörelse, företag eller annan verksamhet, vari minst 5 arbetare eller drivkraft om minst tre effektiva hästkrafter användas, skola avgifterna för den försäkring, där ej Konungen annorlunda förordnar, uppbäras genom postsparbanken. I fråga om annan försäkring än nyss sagts må, på ansökan av arbetsgivare eller där omständigheterna eljest därtill föranleda, riksförsäkringsanstalten föreskriva, att avgifterna skola uppbäras genom postsparbanken.

Av nu anförda stadganden framgår, att avgifterna för mindre försäkringar i allmänhet skola uppbäras i samband med allmänna kronouppbörd, under det att avgifterna för större försäkringar i regel uppbäras genom postsparbanken. Uppbörd av avgifter i sistnämnda ordning skall enligt § 4 i förordningen äga rum två gånger om året å tider, som av riksförsäkringsanstalten och postsparbanksstyrelsen gemensamt bestämmas och av riksförsäkringsanstalten genom kungörelser tillkännagivas. Vardera uppbörden skall pågå under 14 dagar och vara avslutad, den första före utgången av april och den andra före utgången av oktober månad.

I § 5 stadgas, att om försäkringsavgift skall uppbäras i den i § 4 stadgade ordning — alltså genom postsparbanken — och om densamma uppgår till 200 kronor eller mera, skall avgiften, där ej riksförsäkringsanstalten för särskilt fall annorlunda beslutar, erläggas med hälften under första och återstoden under andra uppbördsterminen. Uppgår avgiften ej till sagda belopp, må riksförsäkringsanstalten på ansökan av den avgiftspliktige medgiva, att avgiften erlägges i nu nämnd ordning.

Riksförsäkringsanstalten har nu i skrivelse den 3 februari 1920, för vinnande av förenkling i anstaltens arbete, föreslagit viss ändring i ovan nämnda förordning. Anstalten anför härutinnan följande.

»Den erfarenhet, som av riksförsäkringsanstalten vunnits rörande tillämpningen av bestämmelserna i förordningen den 14 juni 1917 angående uppbörd av avgifter för försäkringar i riksförsäkringsanstalten jämlikt lagen om försäkring för olycksfall i arbete, giver vid handen, att, med hänsyn bland annat till vikten av att riksförsäkringsanstaltens arbete i möjligaste mån förenklas, samma förordning i en del avseenden bör bliva föremål för omarbetning. Då emellertid de av riksförsäkringsanstalten i skrivelse den 10 januari 1920 föreslagna ändringar i olycksfallsförsäkringslagen samt de ändringar i samma lag, som kunna påkallas av det av socialförsäkringskommittén framlagda förslaget till lag om allmän sjukförsäkring, därest detsamma lägges till grund för en blivande lagstiftning i ämnet, jämväl torde komma att påkalla jämkningar i ovanberörda

förordning, har riksförsäkringsanstalten ansett, att den fullständiga omarbetningen av nämnda förordning torde böra anstå, tills beslut angående de föreslagna lagändringarna samt den ifrågasatta sjukförsäkringslagen fattats. I nedannämnda avseende synes det emellertid riksförsäkringsanstalten, att en ändring i gällande bestämmelser skulle medföra så avsevärda organisationsförenklingar, att ett uppskov härutinnan icke bör ske.»

Riksförsäkringsanstalten åsyftar härvid det ovan återgivna stadgandet i § 5 av ovannämnda förordning, vilket stadgande anstalten anser böra undergå viss ändring. Anstalten anför vidare härom följande:

»I sin skrivelse den 13 januari 1917 angående tid och sätt för erläggande av avgifter för försäkringar i riksförsäkringsanstalten enligt lagen om försäkring för olycksfall i arbete, vilken skrivelse ligger till grund för ifrågavarande förordning, anförde riksförsäkringsanstalten, beträffande stadgandet i § 5, att i fråga om de större arbetsgivarna, vilka kunde hava att erlægga en högst betydande årspremie, uppgående i en del fall till flera tiotusentals kronor, en inbetalning på en gång av hela premiebeloppet ofta kunde komma att ställa sig alltför betungande samt att en uppdelning av premien på ett par terminer i dylika fall uppenbarligen borde medgivas. Anstalten yttrade vidare, att en sådan uppdelning även i andra fall borde ifrågakomma och detta över huvudtaget så snart premien uppginge till ett icke allt för ringa belopp, exempelvis 200 kronor, då det ju för arbetsgivaren kunde vara av vikt att få erlægga avgiften i två omgångar.

Emellertid synes det riksförsäkringsanstalten, som om de fördelar för arbetsgivaren, som skulle vinnas genom en uppdelning av försäkringsavgiften på två betalningsterminer, skulle hava betydligt överskattats. En dylik uppdelning torde visserligen kunna vara motiverad beträffande de största arbetsgivarna, men synes däremot för flertalet arbetsgivare av ifrågavarande kategori ej vara av den betydelse, att därav kan motiveras det ökade arbete och därav försäkrad högre förvaltningskostnad för riksförsäkringsanstalten, som uppdelningen medför. Snarare torde man kunna säga, att arbetsgivarna mången gång finna sig besvärade av att behöva två gånger årligen erlægga avgifter till riksförsäkringsanstalten. Från den privata försäkringens område, såsom till exempel vid brandförsäkring, äro de i allmänhet vanda vid att erlægga premien för helt år i förskott. Härtill kommer, att på grund av penningvärdets fall det i förordningen angivna beloppet av 200 kronor numera icke torde vara så högt, att det kan motivera en uppdelning av avgifter, uppgående till detta belopp. Skall bestämmelsen bibehållas, bör därför beloppet avsevärt höjas.

Beträffande det ökade arbete, som är en följd av den ifrågavarande uppdelningen, vill riksförsäkringsanstalten framhålla, att försäkringarna för de till nämnda kategori hörande arbetsgivare i uppördshänseende måste bli föremål för särskild behandling. Sålunda måste premiekvitton utskrivs å de belopp, som skola av arbetsgivaren erläggas vid vardera uppbörderna, förteckningar över nämnda kvitton i flera exemplar för varje postkontor utskrivs, förteckningarna samt kvittona översändas till postsparbanken, ävensom kvittobeloppen bokföras ortsombudsvis samt däremot svarande arvode utbetalas till ortsombuden. De från postsparbanken inkomna redovisningarna över de under andra uppbörderna influtna försäkringsavgifterna måste granskas inom riksförsäkringsanstalten, veder-

börande arbetsgivares försäkringsakt för andra gången framtagas samt erforderliga noteringar angående den andra inbetalningen däri göras. I många fall åtföljas de från postanstalten återkommande utlösta försäkringskvittona av vid postanstalten gjord anteckning angående orsaken till betalningens uteblivande, och giver denna ofta anledning till en tidsödande utredning. Vid utskrivandet av den uppgift å påförd försäkringsavgift, som skall tillställas arbetsgivaren och som bland annat innehåller upplysning om tiden för inbetalningen respektive inbetalningarna, giver den oregelbundenhet i arbetssättet, som den olika behandlingen förorsakar, anledning till att fel lätt kunna bliva begångna, varför skärpt kontroll och ökad arbetskraft erfordras. Då antalet arbetsgivare, vilkas försäkringsavgift uppgår till 200 kronor eller mera, utgör omkring 6,000, är det arbete, för vilket ovan redogjorts, av rätt omfattande art, och betydelsen av att i möjligaste mån söka förminska detsamma torde ligga i öppen dag.

Att helt och hållet borttaga bestämmelsen i § 5 om uppdelandet av försäkringsavgiften på tvenne betalningsterminer, anser sig riks-försäkringsanstalten dock ej böra föreslå, enär, såsom anstalten framhållit i sin ovannämnda skrivelse den 13 januari 1917, fall torde finnas, där en inbetalning av hela försäkringsavgiften på en gång skulle bliva alltför betungande. Uppdelning bör dock ifrågakomma endast i undantagsfall. I stadgandet synes därför sådan ändring böra vidtagas, att arbetsgivare endast efter särskild ansökan hos riks-försäkringsanstalten må erhålla medgivande att erlagga avgiften i två terminer. I samband härmed synes det lägsta avgiftsbelopp, i fråga om vilket uppdelning må äga rum, böra väsentligt höjas, exempelvis till 1,000 kronor.

I detta sammanhang torde få omnämnas att — enligt vad riks-försäkringsanstalten inhämtat ur bolagsordningarna för de ömsesidiga bolag, vilka meddela försäkring enligt olycksfallsförsäkringslagen, ävensom genom muntliga förfrågningar — försäkringsavgifterna vid dessa ömsesidiga bolag i regel inbetalas på en gång i början av varje år. Ett par av de större bolagen medgiva dock i vissa fall sina delägare, på *därom framställd begäran*, att erlagga försäkringsavgiften halvårsvis. Ett bolag har tidigare tillämpat samma regler, som gälla för riks-försäkringsanstalten, men har på grund av därmed förenad omgång numera i största möjliga utsträckning infört endast en uppbörd.»

Departements-
chefen.

Det av riks-försäkringsanstalten nu framlagda förslaget innebär den ändring i § 5 av förenämnda förordning, att om försäkringsavgift, som uppbäres genom postsparbanken, uppgår till 1,000 kronor eller mera, riks-försäkringsanstalten skall äga att på ansökan av den avgiftspliktige medgiva, att avgiften erlägges med hälften under första och återstoden under andra uppbördsterminen.

Då denna ändring i sättet för uppbörderna av försäkringsavgifter, utan att innebära nämnvärda olägenheter för vederbörande avgiftspliktige, komme att medföra en förenkling i riks-försäkringsanstaltens arbete, anser jag mig böra tillstyrka anstaltens förslag, så mycket mer som sistlidne års riksdag i skrivelse den 13 juni 1919 (nr 6 a) framhållit betydelsen av åtgärder för vinnande av förändringar och förenklingar i de riks-försäkringsanstalten åliggande uppgifterna.

Under hand har jag inhämtat, att från postsparbankens sida icke något torde vara att erinra mot den föreslagna författningsändringen.

Departementschefen uppläste härefter ett i enlighet med vad han anfört upprättat förslag till förordning om ändrad lydelse av § 5 i förordningen den 14 juni 1917 angående uppbörd av avgifter för försäkringar i riksförsäkringsanstalten jämlikt lagen om försäkring för olycksfall i arbete samt hemställde, att detsamma måtte genom proposition föreläggas riksdagen till antagande.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan täcktes Hans Maj:t Konungen förordna, att till riksdagen skulle avlåtas proposition av den lydelse, bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:

Gunnar Corin.
